



Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 4 Ιουλίου 2022

Καταπολέμηση της απάτης στις γεωργικές δαπάνες: μεγαλύτερη προδραστικότητα από την ΕΕ

Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), η μεγαλύτερη συνιστώσα των δαπανών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, περιλαμβάνει ορισμένα χρηματοδοτικά καθεστώτα ιδιαίτερα εκτεθειμένα σε κινδύνους απάτης. Αυτά αναφέρει σε έκθεση που δημοσιεύθηκε σήμερα το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ), στην οποία παρέχεται επισκόπηση των κινδύνων απάτης εις βάρος της ΚΓΠ και αξιολογούνται οι ενέργειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση του φαινομένου στον τομέα των γεωργικών δαπανών. Οι ελεγκτές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή αντέδρασε μεν σωστά σε μεμονωμένα περιστατικά απάτης κατά την εκτέλεση δαπανών της ΚΓΠ, πρέπει ωστόσο να είναι περισσότερο προδραστική όσον αφορά την αντιμετώπιση ορισμένων κινδύνων απάτης, όπως η παράνομη «αρπαγή γαιών». Οι διαπράττοντες απάτη ενδέχεται να εκμεταλλεύονται τις αδυναμίες των ελέγχων των κρατών μελών. Για τον λόγο αυτό, οι ελεγκτές συνιστούν επίσης στην Επιτροπή να παρακολουθήσει καλύτερα τα εθνικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, να παράσχει σαφέστερη καθοδήγηση και να προωθήσει τη χρήση νέων τεχνολογιών για την πρόληψη και τον εντοπισμό των σχετικών περιπτώσεων.

Οι ελεγκτές εξέτασαν τις διάφορες εκφάνσεις της απάτης στα καθεστώτα πληρωμών της ΚΓΠ, αναλύοντας μέτρα που χρηματοδοτήθηκαν από την ΚΓΠ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης (άμεσες ενισχύσεις, μέτρα στήριξης της αγοράς και αγροτική ανάπτυξη) και εξετάζοντας δεδομένα από τις περιόδους προγραμματισμού 2007-2013 και 2014-2020. Οι κυριότεροι κίνδυνοι που εντόπισαν συνδέονται με την απόκρυψη παραβιάσεων των όρων επιλεξιμότητας από τους δικαιούχους, την πολυπλοκότητα των χρηματοδοτούμενων μέτρων και τις παράνομες μορφές «αρπαγής γαιών».

«Η απάτη βλάπτει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ και εμποδίζει την πρόσφορη χρήση των πόρων της ΕΕ για την επίτευξη του στόχου της πολιτικής», δήλωσε ο Νικόλαος Μηλιώνης, Μέλος του ΕΕΣ αρμόδιος για τον έλεγχο. «Πιστεύουμε ότι η ΕΕ πρέπει να καταβάλει περισσότερες προσπάθειες για την αντιμετώπιση του κινδύνου απάτης στις γεωργικές δαπάνες. Ευελπιστούμε ότι η έκθεσή μας θα βοηθήσει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν τις ικανότητές τους για την καταπολέμηση του φαινομένου στο πλαίσιο της νέας κοινής γεωργικής πολιτικής της περιόδου 2023-2027.»

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της ειδικής έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Οι τομείς δαπανών που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο είναι αυτοί που υπόκεινται σε πολυπλοκότερους κανόνες, όπως τα επενδυτικά μέτρα αγροτικής ανάπτυξης. Επίσης, ορισμένα καθεστώτα ενισχύσεων της ΚΓΠ που στοχεύουν στη στήριξη συγκεκριμένων κατηγοριών δικαιούχων έχουν αποδειχθεί ευάλωτα έναντι του κινδύνου απάτης. Συγκεκριμένα, υπάρχουν αιτούντες που δεν αποκαλύπτουν σχετικές πληροφορίες ή δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις, ώστε να ανταποκριθούν στα κριτήρια επιλεξιμότητας και να επωφεληθούν αδικαιολόγητα από τις ενισχύσεις της ΚΓΠ. Ενδεικτική περίπτωση είναι αυτή της στήριξης σε γεωργικές «ΜΜΕ», οι οποίες δεν αποκαλύπτουν τους δεσμούς τους με άλλες εταιρείες, ή σε μη επιλέξιμους δικαιούχους που ζητούν ενισχύσεις ως «νέοι γεωργοί».

Η «αρπαγή γαιών» μπορεί να συνδέεται με δόλιες πρακτικές, όπως η παραποίηση εγγράφων, ο εξαναγκασμός, η άσκηση πολιτικής επιρροής ή η εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών, η χειραγώγηση διαδικασιών και οι δωροδοκίες. Από έρευνες της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ (OLAF) και των εθνικών αρχών διαπιστώθηκε ότι οι γεωργικές εκτάσεις που μπορούν να αποτελέσουν ευκολότερα αντικείμενο τέτοιας δόλιας δραστηριότητας είναι οι δημόσιες ή οι ιδιωτικές εκτάσεις χωρίς σαφές ιδιοκτησιακό καθεστώς. Απάτη διαπράττουν και όσοι στοχεύουν στην απόκτηση γης –νομίμως ή άλλως– με αποκλειστικό σκοπό την είσπραξη άμεσων ενισχύσεων, χωρίς να ασκούν οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα. Ο κίνδυνος είναι υψηλότερος όταν πρόκειται για ορισμένους βοσκοτόπους και ορεινές περιοχές, όπου είναι δυσκολότερο για τους οργανισμούς πληρωμών να ελέγχουν αν λαμβάνει χώρα η απαιτούμενη γεωργική δραστηριότητα, όπως η βόσκηση.

Η τελευταία φορά που η Επιτροπή επικαιροποίησε την ανάλυση κινδύνου απάτης στο πλαίσιο της ΚΓΠ ήταν το 2016. Ως εκ τούτου, μία από τις συστάσεις που διατυπώνουν οι ελεγκτές προς την Επιτροπή είναι να επικαιροποιήσει την εκτίμησή της σχετικά, αφενός, με τον βαθμό στον οποίο τα διάφορα καθεστώτα δαπανών είναι εκτεθειμένα σε κινδύνους απάτης και, αφετέρου, με τον βαθμό στον οποίο τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης που εφαρμόζονται σε επίπεδο κρατών μελών είναι ικανά να τους εντοπίζουν, να τους προλαμβάνουν και να οδηγούν σε διορθωτικές ενέργειες.

Συνιστούν επίσης στην Επιτροπή να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να μετριάσει βασικούς κινδύνους απάτης και να προωθήσει τις ευκαιρίες που προσφέρει η τεχνολογία, όπως η εξόρυξη δεδομένων, η μηχανική μάθηση, οι δορυφορικές εικόνες και η φωτοερμηνεία, για την καταπολέμηση της απάτης, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να δραστηριοποιηθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Γενικές πληροφορίες

Η ΚΓΠ έχει υπάρξει διαχρονικά ένας από τους κύριους τομείς ενδιαφέροντος του ΕΕΣ, ιδίως όσον αφορά την εξέταση της νομιμότητας και της κανονικότητας των γεωργικών δαπανών. Στο πλαίσιο των ελέγχων μας για τις δηλώσεις διασφάλισης των ετών 2018-2020, ελέγξαμε 698 πληρωμές στο πλαίσιο της ΚΓΠ και ποσοτικοποιήσαμε σφάλματα σε 101 περιπτώσεις. Σε 17 από τις περιπτώσεις αυτές, θεωρήσαμε πιθανή τη σύνδεση του σφάλματος με περίπτωση απάτης. Το ΕΕΣ δεν διαθέτει εντολή να διερευνά υποθέσεις απάτης, αλλά άπαξ και εντοπιστεί περίπτωση πιθανολογούμενης απάτης, οι ελεγκτές δύνανται να παραπέμπουν τις περιπτώσεις στην OLAF ή στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) για περαιτέρω διερεύνηση.

Η ειδική έκθεση 14/2022, με τίτλο «*Η απόκριση της Επιτροπής στα φαινόμενα απάτης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής - Καιρός να αναζητηθεί η ρίζα του προβλήματος*», είναι διαθέσιμη στον [ιστότοπο του ΕΕΣ](#).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu -κιν.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224